

FOAIA POPORULUI



CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înscris în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra“

Redactor responsabil: Nic. Nicoră-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

CUVINTE DREPTE

Președintele Turciei, care azi e republică, a fost de curând o cuvântare care ar fi putut eși și din gura celui mai mare creștin, ca o dovadă că în lucrurile mari toți oamenii simt și judecă pe-o formă. El a vorbit despre felul cum se va putea face o pace în lume, statornică și dreaptă, după cumplăta nenorocire a războiului care pentru a doua oară însângerează iutrea omenire.

Pe cine dorește președintele Turciei să învingă și să stăpânească după războiu? O spune cu tot curajul omului drept: „Vrem ca învingătorii în acest războiu să fie civilizația și omenia“. Cum vor birui „civilizația și omenia“? Când toate popoarele în luptă vor avea ca țintă supremă, ca ideal, idealul poporului turc: „idealul nostru este apărarea temelului unei civilizații care să se razime pe libertatea și independența națională“ (a tuturor popoarelor mari și mici).

În fața amenințării forței, a puterii prin care un neam să fie dominat de altul, Inonu, președintele Turciei spune: „Noi nu credem într'un spirit de dominație, care totuși ar fi sortit pieririi“. Adică: dacă voia de stăpânire a unora prin alții s'ar pune la temelul viitoareii păcii, această pace nu ar fi durabilă, nu ar putea ține mult. Ce pace poate fi îndelungată? Cea întemeiată pe conlucrarea de bunăvoie a tuturor popoarelor mari și mici. „Noi, spune D. Inonu, credem mai mult în realizarea unei ordini (viitoare) care să se întemeieze pe colaborarea tuturor popoarelor, mari și mici. Noi am avut această convingere chiar atunci când toți se îndoiau. Din această convingere noi (poporul turc) ne-am tras linia datoriei noastre fără șovoiere. Noi vedem zorile fericirii și ale libertății totale, nu în desbinarea celor care sunt chemați să servească civilizația și omenirea, ci în unirea lor“.

Cuvinte de aur pe cari numai Biserica creștină, propovăduitoarea Evangheliei, le-a mai spus lumii și conducătorilor ei, și încă înainte de începerea noului războiu mondial, încercând împiedecarea lui. Dar zadarnic!

Desigur că adevărurile spuse răspicat de președintele Turciei, — un stat necreștin, nu ca majoritatea celor înțeleștate în marele războiu, — zac în sufletul și conștiința fiecărui om. Pacea în lume nu poate izvorî din zdrobirea adversarului și pe urmă prin jnirea sub câlcâi. Pacea adevărată cere temelii de dreptate și de libertate pentru toate popoarele. Altfel o pace care îngeunche pe unii e izvor de noi războaie, cum a fost de când e lumea.

Nu contopirea unui neam prin altul, ci libertatea și dreptatea tuturor, și munca în frăție pentru propășirea tuturor, Cu alte cuvinte: pacea e buna învoire și dragostea dintre neamuri, așa cum a fost vestită menirea ce o au oameni în lume la Nașterea Mântuitorului.

Vor avea vr'un răsnet cuvintete drepte ale președintelui Turciei, în sufletul celor ce hotărâsc de soarta lumii? Biserica creștină cu propovăduirea ei prin care proclama așezarea lumii pe dreptate și iubire, n'a putut împiedeca războiul, nici nu l-a putut

Fiecare neam cu rânduiala lui

Nici un om străin nu poate face rânduiala în casa ta, în familia ta, în gospodăria ta, dacă nu ți-o faci tu singur. Unul vrea să-ți facă rânduiala cu sfatul cu îndemnul, altul cu puterea, dar fiecare după capul lui și după dorința sau plăcerea lui. S'ar putea că cel cu puterea să vină peste tine să facă pe o vreme oarecare rânduială silindu-te să lucrezi cum voiește el, după porunca lui. Dar aceasta va fi numai de mântuială, numai la suprafață și nu va dura. Cât ce-și tea ochii dela tine cel cu puterea și cu porunca, tu te întorci iar acolo unde ai fost.

Și dacă s'ar întâmpla uneori ca îndemnul și sfatul altuia să-ți facă rânduială în casă, să ascuți de el nu de frică ci pentru că îl cinstești și îl ții om cuminte, nici schimbarea asta nu ține mult. Dela o vreme te urâști, te saturi și iar te întorci la obiceiurile tale de mai înainte și iar va ajunge casa, familia sau gospodăria ta fără nici o ordine și rânduială.

Îndreptarea nu poate veni nici din sfatul nici din sila altuia, îndreptarea cea adevărată, ci numai din voința ta slobodă și din convingerea ta, ca și din priceperea ta.

Căci mai întâi, nimeni nu știe mai bine ca tine cum îți place ție să fie la tine acasă, sau cum să-ți ții gospodăria ta. Altul te sfătuiește sau te silește să facă ceace-i pare lui bun, și-i place lui, nu ce-ți place ție. E nevoie ca tu să judeci cu capul tău sănătos ce e bine și ce e rău pentru tine, folositor sau nefolositor să ajungi la un plan de viață făcut din convingerea ta și pe acela să-l urmezi, ca un om liber și cuminte ce ești. Numai așa poți pune o rânduială statornică la tine acasă.

Adevărul acesta îl vede toată lumea. Dar ceea ce nu văd cei mai mulți este că așa cum se petrec

lucrurile într'o casă sau gospodărie, așa se petrec și într'o țară.

Pentru a fi o bună rânduială într'o țară, pace și înaintare, e de lipsă ca poporul acelei țări să-și facă legi și așezăminte așa cum cere firea și interesele lui, nu să vină o țară străină să-și pună cu deasila rânduiala dela ea de-acasă. Acolo poate se potrivește, și la tine nu; acolo poate că-i folositoare, iar la tine poate fi primejdioasă.

Lucrurile acestea ne vin în minte azi când cetim mereu veștile din lume după cari puterile anglo-americane vor să facă toate țările democratice, adică un regim democratic, iar bolșevicii să facă toate țările comuniste. Fiecare vrea să ferească toate celelalte țări cu regimul de-acasă, dela ele, de se potrivește ori nu se potrivește, de-l voiesc neamurile străine sau nu-l voiesc. Așa i-se poruncește acum Italiei, care a trăit douăzeci de ani sub regimul fascist, un fel de dictatură, dela o zi la alta să se facă democratică, să lase deplină libertate ori căror păreri și oricărei propagande. Așa cer bolșevicii ca partizanii lor din toate țările să aibă deplină libertate, urmărind, în caz de biruință, să silească toate popoarele să primească în țările lor rânduiala comunistă.

Nici unii nici alții nu întreabă: dar oare vor alte neamuri rânduiala noastră? Ci vor să o impună cu sâla! Numai cât rânduială din poruncă și cu sâla nu se poate face nici într'o casă, dar încă într'o țară.

Omul e slobod, neamurile își au ideile și dorințele lor fie care și numai potrivit acestora se poate face o nouă rânduială care să și țină, să nu fie de azi pe mâine.

Un adevăr așa de limpede și pe care totuși atâția nu-l văd!

ARDEALUL

Ardealule, tu plângi, suspini
Ardeal bogat în aur,
Pe frunte porți cununi de spini,
Ți-om da cununi de laur.

Ți poartă doina peste văi
Durerea ei amară
Noi vom schimba suspinul ei,
În cântec de fanfară.

Au îngropat lumina ta
În noaptea de păcate
Dar noi pe tron ți-om înălța.
Prea Sfânta Libertate.

Și te vom boteza cu foc
Te vom stropi cu sânge,
Tu țară fără de noroc
Dar nu plânge, nu plânge!

Din volumul „Transilvania în poezia românească“

opri. După toate semnele nici strigătul unui musulman nu va fi auzit acum, în prăpădul general. Dacă și acesta și învățătura Evangheliei ar fi auzite cel puțin la încheierea păcii! Popoarele mici și-ar vedea mântuirea și punerea în vigoare, la pace a acestor adevăruri așa de adânc omeniești.

Cinstirea lui Octavian Goga

La îndemnul și prin stăruința mai multor cărturari, grupați în jurul „Astrei“, s'a ridicat în orașul Târnăveni, un monument lui Octavian Goga, poetul atât de cunoscut al pătimirilor noastre ardelenesti. Gândul de-a se ridica, aproape de graniță un monument poetului care a cântat atât de frumos dorurile și năzuințele neamului românesc, în vremurile de trecut stăpânire streină, este un lucru vrednic de toată lauda.

Acest monument este lucrat de sculptorul Radu Moga, care a lucrat mai multe monumente, presărate pe întreg cuprinsul Ardealului și Banatului nostru. Este una din cele mai frumoase lucrări ale acestui artist.

Desvelirea monumentului se va face în ziua de 1 Decemvrie.

Acolo departe, față în față cu inamicul se bat cu dărzenie copii, frații, părinții noștri. Să nu le slăbim rezistența făcând să circule minciunile lansate de inamic.

Adevărul nu se spune în șoaptă, deci, cine pleacă urechea la șoapte, acela aude numai minciuni.



Pe urmele Domnului

Pentru ceasul morții

„Priveghiați și vă rugați că nu știți ziua nici ceasul în care Etul omului va veni“. Cuvintele acestea ale Mântuitorului privesc și venirea lui la capătul lumii ca să judece viii și morții, și ceasul morții fiecărui om, când Dumnezeu va cere înapoi sufletul nostru. Ceeace se vede și din sf. Evanghelie de azi, unde, în pilda avutului nesațios, care avea să-și spargă grânarele și mai mari să le zidească pentru a-i încape roadele farinei, ni se spune: „Iară Dumnezeu i-a zis lui: nebune, întru această noapte vor să ceară sufletul tău, iară cele ce ai gătit ale cui vor fi?“. Deci când avutul nici cu gândul nu gândea, ci zicea sufletului său: suflete, odihnește-te, bea, mănâncă și te veselește“, — i-a sosit ceasul morții și cu el al despărțirii de tot ce avea.

În pilda celor zece fecioare — cinci înțelepte și cinci nebune — se vede deasemenea adevărul că moartea vine pe negândite. De altfel adevărul e cunoscut de când e lumea, și Mântuitorul nici nu a vrut să ne arate acest singur lucru, că ceasul morții nu-i știut de nimeni, ci mai ales să ne îndemne să fim totdeauna gata de moarte și de judecată, ducând o astfel de viață încât ori în ce ceas să răspundem în fața scaunului de judecată.

Fecioarele cele cuminți își luaseră din vreme unt de lemn în candelile lor, și ele au intrat cu mirele la nuntă, iar cele nebune luând puțin unt de lemn li-s'a isprăvit până la venirea mirelui și au rămas pe dinafară. Iar bogatul din pilda de azi nici nu se gândea că ar putea muri pe neașteptate, cu cu atât mai puțin să facă fapte bune, ci vrea să trăiască „veselindu-se“ mereu, când Domnul îl cheamă la judecă.

Mântuitorul ne atrage cu drept cuvânt în pildile săte atențiunea asupra ceasului morții, pentru că deși nu-i om în lume care să nu știe că-i muritor, totuși cu toții ne gândim foarte rar la moarte, și trăim ca și când am fi vecinic pe pământ. Nevenindu-ne în minte decât rareori acest obștesc sfârșit, este de lipsă ca noi să ne silim a ne aduce aminte, cu voia — nu numai în caz de moarte a altora, în nenorociri, — de soarta noastră muritoare, și să trăim așa ca în orice clipă ar fi să ne cheme Dumnezeu, noi să fim gata de plecare.

Este o zicătoare cuminte: „Tot ce faci, fă cu minte, și privește sfârșitul“. Iar înțelepciunea dumnezeiască zice: „Caută omule, la cele din urmă ale tale și în deci nu vei păcătuia“. „Cele din urmă: adică moartea și scaunul de judecată al lui Dumnezeu.

Mai este o vorbă cuminte, care spune: „Nu zice de nimeni că e fericit până nu vei vedea ce moarte va avea“. Căci, dacă cineva moare în păcate grele, va fi nefericit pe toată vecinicia, și ce i-au folosit cele câteva zile bune ce le-a trăit? Adevărul este că niciun creștin care nu se gândea mai des la moarte și la venirea ei pe negândite este, nu poate duce o viață creștinească, după lege și porunci. Unii zic: mă voi pocăi la bătrânețe, până sunt tânăr să-mi petrec și să mă răsfățez! Dar câți mor de tineri? Câți mor pe neașteptate și nu mai au vreme nici să se pocăiască, dar încă să facă fapte bune, să-și ia destul unt de lemn în candelile lor?

Unii zic că e urât lucru sau faptă de om slăbănog să se gândească mereu la moarte. Ei spun că făcând așa, omul n'ar mai putea lucra nimic.

Calendarul săptămânii Luna Noembrie

Dum. 26-a după Rusali, gl. 6, v. 1		VREMEA
Luni	22 S. Ap. Filimon	(după calendarul de 150 de ani)
Marți	23 Păr. Amfilochie	Dela: 1-4 frig, nor și ceață, 5 bine, la 7 mai cald, 8-13 vânt și ger uscat, 14 mai cald, iar noaptea zăpadă, 15-22 tot frig, 23-24 nor și vânt, 25 zăpadă, 26 furtună cu vânt, 27-28 zăpadă și vânt, 29-30 senin.
Mierc.	24 M. P. Cl. Petru	
Joi	25 S. Mja Ecaterina	
Vineri	26 Cuv. Alimpie	
Sâmb.	27 M. Iacob Pers.	
Duminică	28 Cuv. Ștefan cel nou	
Dum. 27-a după Rusali gl. 7, v. 2		

Pilde creștinești

Întâmplarea s'a petrecut în Polonia ocupată de Ruși, în anul 1939. După ce bolșevicii au ocupat o parte din Polonia, au început o prigoană împotriva credincioșilor creștini. Bisericele au fost închise, iar preoții alungați și oamenii opriiți să se roage.

Prin sate și prin orașe stăpânirea angajase predicatori pe plată cari să predice că nu este Dumnezeu. Într'una din aceste adunări după ce un bolșevic vorbise cu mult foc, încercând să arate oamenilor adunați că nu este Dumnezeu, a vorbit și un preot. Rând pe rând au fost spulberate toate dovezile predicatorului bolșevic. Oamenii erau toți mulțumiți și de partea preotului, care-și încheie cuvântarea cu cuvintele: „Mă voi ruga pentru Stalin“.

— Și ce ai să-i ceri lui Dumnezeu pentru el, întrebă predicatorul bolșevic.

— Să se întoarcă la Dumnezeu și să devină un bun creștin, răspunse preotul.

Să avem întotdeauna curajul credinței noastre. Să nu ne lăpădam de Dumnezeu în cele mai grele prigoane, ci să-L mărturisim.

La o mare mină de cărbuni din Franța veniseră mai mulți vizitatori, pentru a vedea cum se scoate și se lucrează cărbunele în adâncimile pământului. Între ei era și un necredincios, care la tot pasul rostea înjurături și vorbe urâte la adresa lui Dumnezeu.

— Oare e departe iadul întrebă el bațjocitor pe călăuză, în vreme ce coborau pe o galerie întunecoasă către adâncul minei.

— Pentru dumneavoastră, domnule, nu-i departe dacă mai vorbiți așa, și se rupe funia, răspunse călăuzul care era un bun creștin.

Pe ulițele unui mare oraș, un preot întâlnește odată un copilaș. Era rupt, murdar, galben la față și părea așa de speriat încât preotului i-se făcu milă de el. De aceea îl opri și după ce-i dădu câțiva bani îl întrebă: „De unde ești? Ce sunt părinții tăi?”

— Nu știu, domnule, răspunse copilul. Am fugit de acasă. Pare că viu din iad. La noi în casă nu se aud decât vorbe urâte. Tatăl meu când vine înjură și ne bate pe toți. Mama înjură și ea și sare cu bătaia. La noi în casă n'am auzit decât blesteme, înjurături, vorbe de dracu, încât cred că de bună seama, la noi în casă este iadul.

Să ne gândim, fiecare, oare n'am făcut de multe ori din casa noastră un adevărat iad? Oare după vorbele urâte pe care le rostim, nu ne-ar putea socoti lumea, drept niște ce'lășeni ai iadului?

Cine nu și poate duce singur crucea, acela nu-i vrednic nici s-o sărute.

Fă bine prietenilor tăi ca să te iubească mai mult; fă bine dușmanilor tăi, ca să-ți faci prieteni.

Nu-i adevărat! Gândul la moarte nu ne împiedcă delă lucrurile ce suntem datori să le facem, ci ne apără numai de fapte rele, de păcate, temându-ne să nu murim cu ele pe suflet, și să fim condamnați la judecată.

Gândul cuminte la moarte ne este călăuză și apărătoarea cea mai bună pentru a ne feri de păcate.

Dia sfaturile doctorului Josif

Despre astmă

În cele dintâi numere ale foii când am început cu publicarea sfaturilor doctorești date în lungile sezoane de iarnă harnicilor gospodari din Pădureni, de către săteanul lor Dr. Aurel, vă aduceți aminte că am legat cunoștință cu vrednicul dascăl al acestei comune „Domnul“ Niculae. Om harnic și muncitor, cumpănat în toate, când îl vezi ori stai de vorbă cu el îți vine să crezi că este cel mai sănătos om din comună și totuși bietul om de câte ori nu se plânge dimineții că-i obosit și fără voie fiindcă peste noapte iarăși la „lual năduful“ încât credea că nu mai apucă ziua.

S'a căutat el în multe părți, pe la mulți doctori și a urmat fel de fel de doctorii și totuși nu poartă scōpa de această boală afurisită. Sunt luni dearându-l când nu-i pasă de nimic, mănâncă bine, își vede de treburile, se simte sănătos și ușor de-i vine să soare. Și când se așteaptă mai puțin, în miez de noapte, în cel mai dulce somn, sare în sus, simte că i-se curmă răsufierea, îl apasă ca o piatră de moară pe piept, capătă aer și i vine să se înecă. Trebuie să sară din pat, deschide în cel mai cumplit ger ferestrele și trage aer din toate puterile, se ține cu mâinile de masă ori fereastră, și gata gata să se înecă. Il apucă frică de moarte, îl trec sudori reci, gâfâie din răspuțeri, și se învinețesc buzele și i-se umflă vinele gâtului de opintea și aer tot nu vine. Se chină astfel un ceas două, uneori și mai mult și abia într'un târziu, după ce a încercat tot ce i-au spus doctorii, mai întâi începe să tușească și cu mare greutate să arunce târziu de tot un scuipat lipicios, vâscos, după care abia începe să se liniștească și obosit mort așipește apoi din nou în faptul dimineții.

Bietul dascăl Nicolae își cunoaște bine boala și știe că dacă ajunge în răceală și umezeală, ori îi vine miros de violele, ori când se întâmplă să se necețiească pentru ceva rău de tot, atunci și atacul este gata, îl prinde năduful ori unde s'ar găsi. Când are noroc să se poată feri de toate acestea — și după cum se grijește — este sănătos și nici nu știe de boală, ba de multe ori îi vine chef și de glume.

Boala de care suferă dascălul Nicolae o numesc doctorii astmă bronhială, iar cei mai mulți o cunosc sub numele de suspin ori nădug. Am văzut din suferința dascălului cum sunt semnele ei, iar doctorii își bat și azi capul să-i găsească pricina care o cauzează, precum și leacul care să o vindece.

Este o boală de care nu se îmbolnăvește oricine, numai anumiți oameni o capătă și mai ales bărbajii sunt aceia care suferă de pe urma ei. Știm doar atât, că unii capătă înfundătură fără nici o cauză, ca din senin, alții mai ales atunci, dacă se supără, se răcesc, se umezesc la picioare, ori că le vin anumite mirosuri cum este mirosul fânului proaspăt ori cine știe ce flori, iar alteleori le vine din fum ori din praful.

Unii capătă atacurile mai des, alții mai rar, ba se mai întâmplă și așa că luni ori chiar ani dearându-l nici nu știu de boală.

Un lucru însă se știe sigur și anume, că cei ce suferă adese ori de răceli, de bronhite cu tuse capătă boala mai des și de regulă au și atacurile mai tari și mai lungi. Un leac sigur care să vindece boala aceasta afurisită nu cunoaștem încă, se găsesc însă în farmacie o mulțime de doctorii cari ne pot fi de folos și cari deși nu ne scapă cu desăvârșire de boală, totuși ne ușurează mult suferințele.

Amintim dintre acestea în primul rând iodura și bromura de sodiu împreunate cu atropină, o doctorie care trebuie prescrisă însă de medic și luată după prescripțiune. Pentru ușurarea atacului de năduf ne folosim de băi calde la picioare cu muștar, vom mirosi fumul de hârtie nitrată ori țigări de strămoniu sau vom face pulverizări în nas cu medicamente din atropină, cocaină și adrenalină.

Adeseori vom fi siliiți să ne producem ușurare prin injecții de diferite medicamente calmante, cari însă din preună cu cele înșirate mai sus trebuie să fie totdeauna prescrise de medic, singur în măsură de a ajuta și hotări.

Adeseori este de mare folos schimbarea de aer și anume aerul de pădure și de munte.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Despre plug și arătură

1. Plugul cel mai bun poate fi rău în mâna agriculturului neglijent.
2. Plugul să fie adăpostit și totdeauna pregătit pentru arătură, adică curățit apoi uns și ținut sub un acoperiș. Cormanul să fie ca oglinda și nu ruginos, căci altcum brazda tăiată nu va aluneca ușor de pe el.
3. Fierul de plug și fierul lung (cioroslanul) să fie totdeauna ascuțit.
4. Înainte de a începe arătura, plugul să fie bine regulat, ca să umble singur și sigur în brazdă fără să fie condus de mâna arătorului. Însă roțile trebuie ca să nu scârje. Un plug ruginit, cu fier tocit și rău aranjat chinuie atât omul cât și animalul de tracțiune și, totuși nu face un lucru bun.
5. Nici o parte a plugului să nu se clatine. Aceasta, cât și întocmirea plugului trebuesc des controlate.
6. Să nu arăm pământ prea umed, mai ales dacă acesta este argilos. Să ne ferim de a face o astfel de greșală mai ales primăvara. Deasemenea nici pământul de tot uscat să nu-l arăm, căci vom scoate numai bulgări cu plugul.
7. Lanurile late le vom ara cu fiecare ocaziune de acurmezisul pe arătura anterioară pentru a obține un amestec cât mai bun al pământului.
8. Odată vom ara dealungul, urmând o arătură dealungă. În lanurile înguste vom ara odată brazdele laolaltă (începând arătura în mijlocul lanului) urmând cu proxima arătură cu brazdele înafară (începând arătura la marginea lanului). La arătura de însemnare să fie pământul totdeauna arat laolaltă.
9. Dacă umblă pe un lan mai multe pluguri acestea să fie la fel întocmite atât ce privește adâncimea cât și lățimea brazdei.
10. Dacă nu putem eși cu plugul până la marginea pământului din cauza unui șanț, drum, etc., vom lăsa o învârtitură a cărei ultimă brazdă dala margine să fie întotdeauna arată spre lan.
11. După terminarea arăturii, plugul să fie curățit și uns și apoi așezat la adăpostul său.

Ing. Agr. Consilier,

Nicolae Popescu — Arad

Negoțul cu poame și păstrarea lor

Dumitru Crăciun din Bostani are multe poame. Lelița Florica, soția lui, o gospodină harnică și pricepută pregătește din poame compot, dulceață și marmeladă, așa că în ori ce vreme poate să se îndulcească cu toată familia din bunătațea lor.

— Așa ne-am obișnuit cu mâncările de poame îmi spune Dumitru Crăciun, că dacă într-o zi nu mănâncă poame, cea zi par'că e fără soare.

— Și ce faci cu poamele întrecătoare, frate Dumitru? îl întreb eu.

— Le vând — răspunde Dumitru Crăciun. În Arboraș și în alte orașe sunt foarte mulți, cari cumpără poame. Fiecare cumpărător însă le alege. Și are tot dreptul, căci nimănui nu-i poji cere să-și dea banii pe marfă rea și ne'ngrijită.

— E adevărat. Cred că ai și auzit de întâmplarea lui Istrate din Fântănele — îi spun eu. El încă are multe mere întrecătoare și le-a dus la Arboraș să le vândă. Le-a pus în saci, așa cum pui grâul și le-a încărcat pe căruță. S'a urcat și el pe saci, încât se părea că nu merge la târg ci la moară. Și când a ajuns în Arboraș și și-a desfăcut marfa, nimeni n'a voit să i-o cumpere, căci din cauza zdruncinăturilor căruței, așa s'au zdrobit, că aproape nici unul n'a mai rămas întreg.

— Da, am auzit și de pățania lui Istrate, trebuie să învățăm tot. Eu când duc poame la Arboraș, le împachetez în lăzi, așa cum se împachetează ouăle. Pe fundul lăzii și jur împrejur, pe lângă pereți, pun otavă. Tot asemenea și printre poame. În loc de otavă, câte-

odată pun numai frunze, cari încă sunt foarte bune de împachetat. Începând de jos până sus, le apăs puțin cu mâna, pentru ca să stea nemișcate. În chipul acesta le pot duce nu numai la Arboraș, ci ori și unde și la depărtare cât de mare. Am trimis și cu trenul și au sosit bine, cumpărătorul rămânând totdeauna foarte mulțumit.

— Dar, frate Dumitru, am văzut în Arboraș, că unii cumpără poame multe, mai ales mere și pere, pe cari de bună seamă nu le pot mânca toată odată. Ași vrea tare mult să știu cum se păstrează.

— De aceasta mă bucur, dragă Nicolae. De aceea vino să-ți arăt cum le păstrez eu.

Intrăm în pivniță. E mare, uscată și foarte bine curățită. Păreții sunt văruiți. Pe lângă pereți și pe la mijloc, polițe multe.

— Aici păstrez eu poamele — zice Dumitru Crăciun. E puțin răcoros aici, dar gerul niciodată nu pătrunde. Nu îngădui aici, nici un lemn, care ar răspândi miros greu, cum sunt scândurile putrede, paie mușcate, ori murăturile. Înainte de a începe să așez poamele, curăț și cu pucioasă. Inchid bine ușa și ferestele și aprind pucioasa, care prin fumul cel dă, nimicește ori ce germen ce ar ataca și ar strica poamele. La păstrare pun numai poame coapte, sănătoase și întregi. Poamele necoapte, lovite, viermănoase și stricate, nu se pot păstra. Merele și perele le așez pe poliță, poamă lângă poamă, fără să se atingă între ele. Pun și un așternut de mușchi fierți și uscați. Mușchii îi aduc din Pădurea Cioarii. Am auzit că unii pun așternut de paie. Acesta nu e bun, căci paie înlesnesc dezvoltarea unor ciuperci, cari îmbolnăvesc poamele. Din când în când le controlez și pe acelea cari arată cel mai mic semn de stricăciune le înlătur. Tot aici păstrez și poamele și piersecile, dar numai pe timp mai scurt. Aceste le așez în lădițe cu nisip sau cu țărășe uscate de lemn. Nucile, dacă sunt bine uscate, le pot păstra chiar și mai mulți ani.

— Eu, dragul meu Nicolae, am poame în toată vremea. Trebuie să ști că poamele sunt o bogăție și și-aduci aminte de vorbirea conferențianului „Astrei“, care a vorbit la noi aslă primăvară. El ne-a spus, că în vechime încă se bucurau poamele de mare cinste. Grecii și Romanii țineau chiar sărbători în cinstea poamelor. La aceste sărbători slăveau poamele jucând și cântând. Cel ce mănăca poame multe e totdeauna vesel și plin de putere. Poamele fac ca țesăturile corpului, tocite din cauza muncii, să se repare, sângele să se curețe, iar mintea să fie limpede. Poamele se mistuie ușor. Ele nu dospesc în stomac, nici nu ajută stomacul. Spală rinichii și potolesc setea. Poamele ajută tare mult și la păstrarea tinereții. Despre un doctor danez spune că, a cercetat lucrătorii din livezile cu pomi și a găsit că aceștia au tinerețe îndelungate. Dragă Dumitru, să ne îngrijim să avem poame cât mai multe și să le mâncăm cu plăcere, căci sunt și hrănitoare și sănătoase.

Ion Popu-Câmpeanu

Pregățiți grajdurile pentru iarnă

Tempurile reci și friguroase se apropie. Vitele cari în timpul verii au stat fie la munte, fie la pășuni, fie chiar numai în ocoale, vor trebui peste scurt timp băgate în adăposturi — grajduri.

Intrucât grajdurile vor trebui să adăpostească vitele cel puțin șase luni în timpuri friguroase, acestea trebuesc acum revăzute, ca să asigure animalelor sănătatea.

Grajdul trebuie deci reparat pe dinăuntru și pe dinafară dacă are nevoie, pereții să fie deci văruiți, iar ieslea și podeaua reparate și curățite.

Trebuie știut că vitele cari stau în adăposturi proaspete prin care bate vântul, mănâncă mai mult și sunt mai slabe decât cele ce stau în grajduri călduroase.

O parte din hrană la asemenea vite merge la producerea căldurii corpului, în loc ca să meargă la producția laptelui și cărnii.

Profesoara de gospodărie

Mâncări cu varză

Zeamă de varză cu tăeței

Se ia un morcov, un păstârnac, o ceapă, se fierbe bine cu puțină apă; după ce se adaogă zeamă de varză, se dă în clocot. Se adaogă tăeței făcuți din făină de grâu, găluști făcute cu făină amestecate cu un ou, crupe sau pasat. Dacă voim, la masă, se poate tăia zarzavatul în felii subțiri; dacă nu, îl scoatem.

Curechiu cu slănină

Se fierbe curechiul în apă clocotită cu sare; se taie mărunt șunca ori slăcina afumată, se întierbântă bine, se pune peste varză, se fierbe puțin la cuptor, cratița fiind acoperită.

Curechiu umplut

Se opărește varza întregă. Printre foi se pune umplutură făcută din pasat cu slănină, brânză de vaci dată prin sită și amestecată cu un ou, două, sau orez fiert și amestecat cu ceapă prăjită în ulei sau grăsime. Se leagă apoi bine spre a-și pastra forma; i-se face un rântaș care se umple cu apă, păjină sare, piper. Se pune la fiert.

Slănină cu varză

Se pune slănină pe fundul cratiței, apoi un rând de varză și tot astfel până se sfârșește, cu slănină pe deasupra, se pune la fiert.

Muratul curechiului

Se aleg foile de pe marginea căpășanei de varză, spre a sa pune în pod să se usuce; sunt bune iarna pentru coacerea mălaiului. Căpășana curățită astfel, se pune la murat.

Înainte de a o pune în butoiu unii au obiceiul să o scobească, scoțându-i „coceanul“ și umplând locul cu sare.

Astfel preparată se așează în polobocul care trebuie să fie opărit. Pe fundul polobocului se pun boabe de porumb, orz și bucăți de hrean, crengi de mărar și sfeclă, dacă vrem o moare colorată.

Dacă nu s'a pus sare în cocean, se pune acum bulgărași printre varză, sau într'o găleată de apă un sfert de kg. de sare.

După 2 zile se umple cu apă. După 5—6 zile se pritocește, când se gustă zeama spre a se potrivi de sare.

Dacă e prea sărată se mai scoate zeamă, înlocuindu-se cu apă. Dacă nu e sărată se mai pune sare.

Din două în două zile se vântură neconținut, înlesnind astfel acreala și împiedicând-o a prinde floare, iar moarea iese spirtoasă și nu se întinde.

Varză murată cu măsline

Se toacă varză acră; se stoarce și se prăjește cu ulei. Se colorează cu boia sau cu bulion. Se adaogă măsline spălate cu apă fiartă. Se lasă să mijotească o oră și se dă la masă.

Găluște cu varză acră

Se umple foile de varză acră cu orez amestecat cu ceapă prăjită și verdeță; se poate umple și cu pasat ori crupe amestecate cu bucățele de slănină. Se așează sarmalele în cratiță, se umple cu apă și se pune la fiert.

Între ele se poate pune câte un rând de varză tăiată mărunt și felii de slănină.

Varză acră cu mămăligă

Varza acră tăiată mărunt, e stoarsă și prăjită în ulei. Se colorează cu puțin bulion ori zeamă de pătlăgele sau boia (paprică dulce) cu 2 linguri de apă. Se mănâncă cu mămăliguță rece prăjită pe cărbuni.

DUMINECA, IN SAT LA NOI...

Jalnica plângere

Scena se petrece într'un Cămin Cultural (Casa Națională) construită înainte cu trei ani, în sala de serbări și de citire, unde lângă perețele dinspre răsărit într'un colț, e un mare și frumos dulap, cu uși cu geamuri, plin de cărți. E Biblioteca satului. E Duminică seara. Luna pătrunde prin fereștile mari, ale Căminului Cultural și razele ei luminează cărțile din dulap.

Intâia carte. N'am crezut să pășim și azi aceaș rușine! Sala asta mare a fost plină de lume. A râs și s'a desfășat la comedia aia a lui Petre Dascălu. Nu-i vorba, au avut de ce râde! Dar la noi nu s'a uitat nimeni ca și când nu am venit pe lumea asta! Mai mare rușinea! Dintre sute de oameni, bărbați și femei să nu se apropie cel puțin unul de noi, să ne întrebe cum ne cheamă și ce căutăm aici, înșirate ca niște soldași în rânduri strănse.

A doua carte. Văd eu bine că putem putrezi aici, putem mucezi ori să ne mănșe șoareci! Nu-i trebui nimănu. Cel puțin dacă am putea dormi pe vecii vecilor! Dar eu am atâtea de spus, atâtea de vorbit, încât nu am somn nici alinare, căci nu are cine să mă asculte.

A treia carte. Soarta noastră e pecetluită. Suntem condamnate la moarte. Domnul învățător, bibliotecarul, a îndemnat și pe unul și pe altul să se apropie de noi, să aleagă pe care-i va plăcea. Dar și bărbați și femei, se uitau numai cu coada ochiului, de departe la noi și se făceau că nu știu ce le spune paznicul nostru. Decât să mucezim aici mai bine să ne pună pe foc. Când ar vedea flacăra poate tot s'ar apropia unii să vadă ce arde. Că focul și lumina ce zace în noi altfel oamenii aștia nu o văd!

Cartea a patra. Hei, surorilor, soarta noastră este într'adevăr blestemată! Eu am stat treizeci de ani la popa pe polișă, făceam parte din biblioteca „Astrei”. Biblioteca mică, vr'o treizeci de cărțicele. De când m'au adus proaspătă din tipografie domnia dela „Astra”, nu m'a mișcat nimeni de pe polișă. M'am mucegăit și m'am umplut de praf. În colțuri m'au mâncat șoarecii, cum puteși vedea și acum. Când m'au ridicat din încremenirea în care am zăcut treizeci de ani, a început

să-mi bafă inima. Auzeam spunând că mă vor aduce aici în biblioteca Căminului Cultural unde vom fi multe, venite din toate părțile și că vom avea peșitori cu sutele, pentru că acum oamenii sunt țare dornici de noi. Pofim, de trei ani am încremenit în strămoșia asta și încă nimeni nu m'a cerut, nici un peșitor nu am avut.

Cartea întâia. Eu am stat nemișcată în biblioteca școalei, cincisprezece ani. Nici nu aveam un dulap o casă anume, și cu altele vr'o douăzeci, am stat grămădite în cămara dascălului, într'un ungher. Vr'o cinci și-au dat ortul popii: au putrezit că erau dedesubt și padimentul era umed. Ce fericire când m'am văzut în casa asta nouă, în sala asta mare plină de lumină! Imi ziceam: de acum sunt la vederea tuturor. O să am peșitori cu sutele, o să trec din mână în mână. Și nimeni nu m'a cerut de trei ani!

Cartea a doua. Eu am venit aici deauna dintr'o pivnișă a Casei Școalelor. Ce de surate mai erau acolo! Munți de cărți nu alta. Și ne striveam una pe alta să ne ese sufletul. Ahea am apucat să es la vedere, să mi se cunoască numele și neamul și să fiu dorită de toată lumea.

Cartea a treia. Și eu sunt venită din aceeași pivnișă și spun drept că mi-o mai plăcut aici la început de cât acolo. Dar când am văzut că trec săptămâni, luni și ani și nimeni nu se uită la mine, m'aș întoarce bucuros iarăși în pivnișă mea. Acolo, cel puțin nu știe nimeni că ești pe lume. Dar tu ce-ți areși prin geam numele auzit și totuși nu atragi privirea nimănu. Dacă nici azi când au fost sute de oameni aici și i-o îndemnat și paznicul nostru, n'a fost pentru ce să descuie ușa, atunci ne putem lua ziua bună dela măritiș. Îmbătrânim cu zilele și nu mai suntem bune decât să murim.

Toate cărțile în cor. Să murim, să murim, căci nimănu nu-i folosim!

Cartea a patra. Cum să-i folosim dacă nimeni nu ne vrea și nu cercetează să vadă ce comori ascundem? Eu i-aș face să rădă să se fină de pânțec mai bine ca Petre Dascălu cu teatrul lui.

Cartea întâia. Dar cine ești dumneata?
Cartea a patra. Eu povestesc isprăvile lui Păcală.
Cartea întâia. Dar omul nu poate râde meren, la' să mă ispitească pe mine! Am în degetul cel mic toată istoria Românilor.

Cartea a doua. Istorie! Asta înseamnă că ceva a fost și nu mai este! Dar eu învăț în chipuri și icoane un lucru folositor azi: cum se lucrează bine pământul să dea roadă multă.

Cartea a treia. Ce tot muncă, muncă! Omul se mai satură și de muncă și mai are nevoie și de o leacă de înseninare. Câte povești și poezii frumoase n'aș ști eu să le spun!

Toate cărțile în cor. Vă laudați degeaba. Nu vă va cere nimeni. Să durmim, să durmim! Până se va deștepta neamul românesc de pe sate. El doarme încă și nu are nevoie de noi.

Bibliotecar

Vino, bade, de-i veni!

Vino bade, de-i veni,
Nu m'atâta celui¹⁾,
Cu gura și cu ochii.

Vino bade, câteodată,
Nu lăsa calea uitată
Și pe mine supărată.

Te rog, bade, nu uita
Că io sufletul mi-aș da,
Bade, pentru dumneata.

Bade, n'ai putea muri
M'ai învăța a iubi
Și m'ai lăsa a dori.

M'ai învățat sărutată
Și pe brațe legănată
Și-amu m'ai tăsă uitată.

(Auzit dela Stan Anușă a Ogleanului din comuna Săpânța-Maramureș. Cules de Grigore Holdiș).

¹⁾ înșela.

FOIȘOARĂ

Intr'un Ajun

Teatru în două acte și un tablou

de PETREA DASCĂLUL

(Continuare din Nr. 30)

SCENA VI.

Cei cinci copilași, Mama.

Mama: (Intră încărcată cu ce a capătat din sat. Intre daruri și câteva cloșuri lemne de foc. Abia se poate ușura de ele. Copiii îmbrăcați, gata de a pleca la colindat îi sar într'ajutor, năpădindu-o cu vorbele).

Iancu: Mamă! Uite ce-avem pe masă!...

Floarea: Ghete pentru Maria, opinci lu' Ion... Căciulă..

Nicolae: Ui' mamă! (Arată că e încălțat). Mă 'uc a colindat... (Sare voios).

Maria: Ce am eu? (Arată ghetele).

Ion: Cine-i ca mine? (Trage căciula pe ochi).

Mama: (Li ascultă, îi cuprinde cu privirea înlăcrimată, oftează). Toadere! Toadere! Hai de fi-vezi, Toadere! Nu suntem între streini, Toadere!

Iancu: (Voinicos). Acum, gata! Unu, doi, trei! Ple-

căm, mamă! (Iși aranjează traista după cap. Ia steaua în mână, copiii i se alătură nerăbdători. Gata de ieșire).

Floarea: (Spre Iancu). Intâi să-i colindăm mamii.

Mama: Ba, nu! (Nu-și mai poate opri plânsul). Pe mine mă lăsați la urmă. (Iși șterge lacrimile pe furiș. Copiii ies. Din sat se aud crâmpete de diferite colinzi).

Iancu: (Din tindă). Mamă! Și-un car de lemne dela Primărie!

SCENA VII

Mama, singură.

Mama: Doamne, răsplăt ște-le acelora, cari și-au adus aminte de casa mea. (S'apropie de foc). Lemne uscate... Ce bine-i cu căldură în casă! (S'apucă de directicat). Mulțumescu-ți Doamne, că nu ne-ai uitat. (Iși face cruce). Toadere! Toadere! Pentru tine, m'ajută satul... (S'aud colindători în sat).

SCENA VIII.

Saveta, Ileana, Ioana, Monica.

Ileana: (Intră însoțită de Ioana și Monica. Fiecare au câte o săculeață plină cu făină). Bună seara la Mos Ajun! (Glumeață). Ne dați, ori nu ne dați!? (Pun săculețele pe o lavișă).

Saveta: (Surprinsă). Vă dăm, vă dăm... Cum să nu vă dăm? (Revenindu-și). Dar văd că ați venit să ne aduceți, nu să vă dăm...

Ioana: Societatea de binefacere a fetelor vă aduce un mic ajutor și vă dorește Sărbători fericite.

Monica: Iar lui batea Toader îi dorește să se reintoarcă sănătos și victorios.

Saveta: (Bucuroasă). Dumnezeu să v'audă! Așenea și voi să vă bucurați de Nașterea Domnului, împreună cu cei dragi ai voștri... Și s'aducă Dumnezeu pacea, așa cum o dorim...

Ileana: Acum, altceva lele Saveto. Mai marii satului au hotărît ca în anul acesta, feciorii să colinde întâi la familiile celor cari luptă pe front... Cred, că îndată vor fi la D-Ta... Cu feciorii vine și frațele raian, să-ți aducă veste și încă nu știu ce dela badea Toader...

Saveta: (Ca de pe altă lume). Cine? Când? Traian? Dela Toader? Veste?... Dumnezeu!.. Nașterea Domnului! Ajută-le!.. (Mai potolită). Traian e acasă? Vine și el la noi?

Ileana: Da! Vine de bună seamă... El îți va spune mai multe... (Către fete). Să mergem fetelor!.. (Spre Saveta). Rămâi cu bine, lele Saveto! (Ies. S'aud colindători).

Saveta: (Petrecându-le). Dumnezeu vă dea noroc fetelor!

SCENA IX.

Saveta, singură.

Saveta: (În mijlocul casei). Mai sunt oameni buni în lumea asta!? (Pipăie sacul). Făină... O avere, astăzi... (Se'nchină). Dumnezeu să le 'mplinescă, de unde-au luat, să nu se cunoa că. (Grăbită, așează una alta prin casă). O Toadere! Vin feciorii satului la colindat. (Gânditoare). Oare cu ce ioiu omeni? (Să pipăie la sân). Le dau o sută

Multe și de toate = Sfaturi folositoare

Unificarea juridică

Despre probele obligațiilor

Orice cerere în fața judecâții, trebuie dovedită, sau probată. Nu e suficient ca să zici sau să afirmi un lucru despre cineva, ci trebuie să și dovedești cele spuse. Judecătorul nu e dator să creadă cele afirmate, dacă cel ce afirmă, adică cel ce spune, nu face dovada de cele ce a spus sau afirmat.

Să vedem cum se poate face dovada a celor ce susține cineva. Această dovadă se poate face în mai multe feluri și anume: Se poate face prin înscrisuri, prin martori, prin presupuneri, prin mărturisiri și prin mărmânt.

Intotdeauna acela care își ia obligațiunea de a face sau nu face un lucru are la îndemână mijloacele cele mai bune — de pildă să facă înscris — pentru a mai târziu să facă dovada despre ceia ce și-a luat obligațiunea să facă și din această cauză legea aduce mai multe feluri de probe, ca să nu se întâmple neajunsuri întru dovedirea sau reclamarea drepturilor lui. De pildă nu poți face dovada prin înscris că cineva îți datorează o sumă de bani, legea îți dă dreptul să faci această dovadă cu martori cari au fost de față sau știu că cineva îți datorează banii pe care îi reclami, iar dacă nu sunt nici martori legea îți admite proba prin mărturisirea celui cari datorează sau prin mărmânt.

Proba cu înscrisuri

Cea mai bună probă prin care cineva poate face dovada a celor ce susține e proba cu act scris. Dacă ai o sumă de bani și în acel moment îi ceri un act scris că a primit această sumă de bani și se obligă să o restituie. Aceasta este cea mai bună dovadă pe care o poți prezenta în fața judecătorului, în susținerea celor afirmate, atunci când îl chemi pe datornic în judecată. În baza acestui act scris judecata îți va da deauna câștig de cauză.

Actele scrise sunt de mai multe feluri. Acelea care se fac în fața unei autorități și acestea se numesc acte autentice și acelea cari se fac între parteneri și cari se numesc acte sub semnă ură privată.

Astra la mormântul lui Gheorghe Lazăr

Duminică s'au strâns pe valra satului de naștere și de veșnică odihnă a marelui dascăl Gheorghe Lazăr numeroase delegații de români: țărani, intelectuali și tineret, pentru a participa la adunarea generală a Despărțământului de plasă, pentru a se afirma puterea de viață și prețuirea pentru marele dascăl și cărturar al neamului, Gheorghe Lazăr.

Dela Sibiu au participat, reprezentanții „Astrei”, d-nii: dr. Liviu Ionasiu și prof. Nicolae Martin, vice-președinții Despărțământului județean; dr. Octavian Oprean și prof. univ. dr. Gh. Popoviciu, reprezentantul Universității, cari au fost salutați la intrarea în comună de către comitetul Despărțământului de plasă al Astrei de intelectuali din regiune și corpul ofițerilor dela Uzinele „Mărsa”, în frunte cu d. col. Ioan Popoviciu.

Pomenirea lui Gheorghe Lazăr

Avrigul, a îmbrăcat haină de aleasă sărbătoare... Cămășile albe — țărani de pe Valea Oltului — au împânzit acest sat de veche tradiție românească, împărțindu-se fiecare din duhul marelui Gheorghe Lazăr, dela a cărui moarte s'au împlinit 120, ani soroc pe care „Astra” l-a cinstit, au toată atențiunea cuvenită.

Serbarea dela Avrig s'a început prin oficierea unei slujbe de pomenire a memoriei marelui cărturar Gh. Lazăr, în Biserica ortodoxă din Avrig, de către un sobor de preoți, în frunte cu pâr. prof. Aurel Radu, răspunsurile fiind date, de Corul „Răsunetul” de sub conducerea d-lui. Ștefan Bucșa, învățător.

Printr'o frumoasă cuvântare, pâr. protopop Aurel

Oricare din ele sunt dovezi îndeajuns ca să-l obligi pe acela care l-a semnat să execute obligațiunea care rezultă din acel act, numai atât că dacă s'a făcut act autentic, adică în fața unei autorități sau în fața unui funcționar public, cum ar fi de pildă notarul, acel act poate fi executat pe cale judecătorească fără recunoașterea celui care l-a semnat, iar dacă actul s'a făcut sub semnătură privată adică s'a semnat numai de părți, acest act trebuie să fie recunoscut de de cel care l-a semnat și în cazul acesta se execută ca și în actul făcut în fața funcționarului public; dacă cel care l-a semnat nu-l recunoaște atunci justiția hotărăște ca să se verifice actul și dacă se dovedește că semnătura e a aceluia care nu-l recunoaște, actul se execută.

Radu, a vorbit celor de față despre ilustru dascăl al neamului, care fost Gheorghe Lazăr, fiul de țărani din Avrig, care a avut o puternică credință în puterea de viață și de afirmare a neamului din care s'a ridicat. Pentru renașterea acestui neam, el și-a sacrificat toată viața, servind generațiilor drept pildă de înalt patriotism. Viața lui Gheorghe Lazăr este și trebuie să fie pentru noi toți un simbol și în același timp un îndemn la luptă neînfrântă, pentru afirmarea aleșelor noastre virtuți spirituale și naționale.

Expoziția de copii

Programul adunării generale a Despărțământului de plasă al Astrei s'a deschis printr'o frumoasă bine organizată expoziție de copii, la care au participat un număr de 53 mame, cu odraslele lor, așteptând aprecierile comisiunii formate de d-nii: prof. univ. Gheorghe Popoviciu, dr. Octavian Oprean, medicul primar șef al județului, dr. Liviu Ionaș, delegatul „Astrei” și dr. Oliver Vraciu medicul de circumscripție Avrig. Comisia a găsit că cei 53 copii propuși pentru premiere s'au prezentat sub condițiuni dintre cele mai bune, fapt care evidențiază munca neprecupețită și lărga asistență pe care medicul circumscripției d. dr. Oliver Vraciu, a acordat-o mamelor atât în epocă lehuziei cât și după aceea.

Cu aceste constatări, comisiunea a procedat la împărțirea premiilor astfel: premiul I s'a acordat unui număr de 15 copii, premiul II la 16 copii și premiul III pentru restul de 22 copii. Pentru prima categorie s'a acordat suma de 1500 lei, pentru a doua 1000 și pentru a treia 500 lei. Comisiunea a mai donat și câte 1 kg. zahăr, cu îndrumarea pentru mame de a fi întrebuințat, la alimentarea copiilor premiați.

După terminarea expoziției, cei de față au trecut în sala Casei Culturale, unde s'a desfășurat programul adunării generale a Despărțământului de plasă al „Astrei” de sub președinția pâr. protopop Aurel Radu, care a salutat pe reprezentanții Despărțământului județean.

D. Gh. Rădușu, secretarul Despărțământului de plasă a citit darea de seamă despre activitatea desfășurată în cursul anului.

D. Dr. Liviu Ionașiu, vice-președintele Despărțământului județean, a rostit o cuvântare, felicitând pe intelectuali și țărani de pe Valea Oltului, pentru chipul cum au lucrat sub steagul „Astrei”.

Seria cuvântărilor o încheie d. Prof. Nicolae Martin, printr'un călduros apel la solidaritatea tuturor românilor.

Serbările dela Avrig au dat prilej de a se putea constata încă odată, creditul de care „Astra” se bucură în masele țărănești și intelectuale din Ardeal.

Un participant

de lei... (Afară s'au d voci, glas de clopoței). Vin... S'au nd lampa dacă ne-a trimis-o Dumnezeu. (O aprinde).

SCENA X.

Savet, colindat r, copii de școală.

Colindătorul I: Bună seara, seara de Crăciun! Irtat să colindăm?

Saveta: Nu-s ei... (Către copii). Cum să nu! Irtat, iertat.

Colindătorul II: (Către cel dintâi). De ce mai întrebi: Ști ce-a zis Dl învățător...

Colindătorul III: Că dela femeile cu bărbații duși pe front să nu luăm nimic.

Colindătorul IV: Ba nimica să luăm, numai bani și colăcei, nu...

Colindătorul V: Lăsați vorba, să începem! Copiii cântă 2—3 colinde. În timp ce cântă, lelea Saveta numără banii din sân).

Colindătorul I: Nașterea lui Hristos, Să vă fie de folos

La anul și la mai mulți ani...

(Copiii dau buzna afară).

Saveta: Stați copii! Aicea câțiva lei pentru osteneală, colindător: (Tare). La anul când o fi și badea Toader acasă...

Colindător: Și când va fi invins pe toți dușmanii. (Se depărtează gălăgios).

SCENA XI.

Savet, după un scurt timp cei cinci copii

Saveta: Și Dl învățător și-a adus aminte de noi. (Cei

cinci copii dau buzna în casă.

Nicolae: Imbujorat și vesel, găfâind de grăbit).

Ma-mă!

Iancu: Oprindu-i de-a vorbi. Stați! Să colindăm și mamei! (Copiii se așează repede în rând și cântă veseli. (Urmează una sau două colinzi. În timp ce colindă copiii fac semne mamei, să se uite la traista dolidora de bunătați. Abia așteaptă să termine, ca să i poată vorbi. Dar abia termină, când la fereastră începe colinda feciorilor din sat).

Saveta: (Grăbită. Fiți cuminte copii! Trageți vă la o parte și ascultați! Is feciorii satului.. Is și fetele ei... (Aranjează grăbită una alta prin casă. Copiii se retrag cuminți la vatră și ascultă cuminți cu privirile când la ferestre, când la ușă).

Iancu: Șfios! Frumos mai cântă!

Floarea: S'aude și cetera... Și țurca...

Maria: (n șoaptă). Mamă! Vin și'n casă?

Saveta: Face semn cu degetul Pst!... Toți ascultă duși colinzile, cari parcă vin de pe altă lume).

SCENA XI.

Cei de dinainte, Traian, Colindători, Fete, Muzicanți, Țurca, vecini, vecine

Traian: Intră vesel, mândru). Bună seara de Aiun! Bună seara de Crăciun!... (Toată lumea intră în casa ce să umple de lume. Se îndeasă care pe unde poate). Ce mai faci lele, Saveta? Sănătoasă? (Dă mâna cu Saveta). Copiii ce fac?

Saveta: (Cu ochii în lacrimi). D-Ta? Traiane! (Și șterge lacrimile). Bine!... Da' nu în toată ziua

șa bine și mulțumită ca azi. (Fetele șoptesc cu copiii. Vecinele spionează casa din ochi. Feciorii ascultă la spusele lui Traian).

Traian: Apoi voie bună dela bădița, Toader... Azi, mâine trebuie să pice și dansul acasă... Acum la fost rândul gradaților și-a decorațiilor de două o i. Dumnealui e decorat odată... Numai după noi îi vine rândul... Adecă, după cum stă și frontul... Și cum îi ordinu' dela cei de sus.

Saveta: (Cu șorțu' la ochi). Și zi, l'ai văzut pe Toader?... Nu-i mort?... Că nu-mi vine nici o știre dela el... Parcă l'o 'nghijit pământu' (oftează). Toadere, Toadere! Sore cei din jur). Ședeți! care-aveți loc... Ceilalți iertați... Că vedeți... Nu-i cum vrea omul... (Ca și când și-ar fi adus aminte de ceva). Da'... (Se întoarce în dreapta, se întoarce în stânga). Un păhar de vin pentru colindători... Iancule! Floare! Unde-i sticla?

Traian. I-se pune în cale) Nu! Lele Saveto! Avem noi ce ne trebuie. (Face semn unui fecior, care apare dintre ceilalți cu o ploscă mare plină cu vin. Traian o ia, o ridică în sus). Asta-i pentru badea Toader, pe când vine acasă, în concediu. (O întinde Savetei, care o ia și o pune pe masă).

Saveta: De unde ai luat, Dumnezeu să împlinască! Să nu se cunoască... Vă mulțumim la toți. (Către Traian). Și ce-a mai spus Toader?... Cum v'ați întâlnit?

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI“

Programul de lucru al Cercului Cultural

Dăm mai în jos o parte din frumoasa și instructivă conferință pe care a ținut-o la adunarea generală a Astrei dl. Dr. Octavian Lupaș despre cercul cultural și anume partea care privește „programul de lucru și mijloacele de acțiune ale Cercului Cultural“.

a) Activitatea Cercului Cultural — spune conferențiarul, nu se poate desfășura la întâmplare, (cum dă Dumnezeu) ci după program. Programul să fie alcătuit din lipsurile și nevoile sătești, cunoscute și studiate chiar la fața locului. Se propun următoarele:

a) Cercul cultural dintr'un sat să organizeze vizite în satele din jur. Nimic nu pune mai mult în fierbere viața unui sat vecin, fie sub formă de procesiuni religioase, fie sub coruri sau dansuri. Satul care primește vizita intră și el în febra pregătirilor și caută prilejul de a reîntra vizita;

b) Cercurile Culturale să facă schimb de conferențieri între ele pentru că e greu să aduni lumea la șezători în cadrul cărora să asculte mereu aceiași conferențieri. De sigur, nu este recomandabil să treacă o Duminecă sau o sărbătoare fără program organizat de cercul cultural. Decât să se organizeze însă șezători fără miez și fără suflet în fiecare zi de repaus, e de preferat ca ele să fie organizate în condițiuni bune cu mici intervale duminicale;

c) Concursurile de dansuri și coruri, cu mari participări de mase, s'au dovedit și în acest an foarte nimerite prilejuri de a scoate satele din amorțeală, participanții acestor concursuri devin crainici devotați pentru însuflețirea satelor în jurul „Astrei“.

d) Vremurile prin care trecem ne obligă să ne îndreptăm gândul și spre cei ce și-au vărsat sângele pentru dreptatea ce așteptăm să se facă neamului. Parastasele, troițele, mormintele simbolice, sunt tot atâtea pioase mijloace prin care iarăși putem câștiga încrederea satelor în „Astra“;

e) Intovărășirile de tot felul pot fi și ele mijloace extrem de prețioase pentru ridicarea satului prin cercul cultural, dacă reușim să dovedim utilitatea lor prctică și să asigurăm buna chivernisire a banului pus la contribuție;

f) Pentru învierea vieții să ești, „Astra“ a distribuit multor despărțăminte de plasă apărute de proecție cu câteva filme. Rezultatele ce se pot obține cu ele sunt însă destul de slabe. Ne gândim când spunem acestea mai ales la filmul „Istoria Românilor“, care nici pe departe nu corespunde așteptărilor.

E recomandabil, ca despărțămintele județene, care au mijloace financiare disponibile, să își procure cinematografe portabile, care să ruleze filme de propagandă și în deosebi jurnale, ce se pot avantajos obține dela Oficiul Național Cinematografic. Numai cine a asistat într'un sat la rulara unui jurnal cinematogra-

fic își poate da seama de aceea ce ar putea reprezenta acesta pentru Cercurile Culturale;

g) Orice local al „Astrei“, dacă nu are azi aparat de radio, nu poate întruni membrii în chip mulțumitor;

h) Nu oricine poate propovădui în numele „Astrei“, ci numai aceia care au ce spune și știu să-și vorbească pe înțelesul poporului. Nimic nu poate îndepărta mai mult interesul față de preocupările Cercului Cultural, decât acele conferințe searbe, ce se țin uneori fără pregătire și fără talent. La fel stau lucrurile și cu conferințele pretențioase și fără de sfârșit, pe care nu le pricepe adeseori niciun sătean din asistență;

i) Biblioteca nu are niciun rost în viața satului, dacă bibliotecarul Cercului Cultural o ține sub lacăt sau dacă e formată din cărți, care nu au nicio legătură cu sufletul și gradul de percepere al săteanului.

Pentru a se creia o mai strânsă legătură între bibliotecă și cititori, se recomandă a se întocmi pentru fiecare carte împrumutată o fișă de împrumut, pe care cititorul să-și noteze păreri respective despre carte. Pe această cale, s'a ajuns a se aduna, în multe locuri unde se aplică acest sistem, un nebănuit de interesant material pentru cunoașterea preocupărilor intelectuale ale sătenilor.

j) Publicațiile „Astrei“, în frunte cu „Foia Poporului“, trebuie să fie răspândite și încurajate de cercul cultural, cu mai multă hotărâre și cu o mai justă înțelegere a jertfelor bănești ce se fac cu editarea lor;

k) Comemorările marilor evenimente istorice și ale marilor figuri naționale, sunt și ele minunate prilejuri de a aduna satul în jurul „Astrei“. Zilei de 1 Decembrie trebuie să i se dea în aceasă privință o cât mai mare importanță și să nu se treacă peste ea cu indiferență;

m) Nu mai e, desigur, cazul să arătăm, că școlile și cursurile țărănești, organizate cu chibzuință, sunt arme de mare preț în lupta ce trebuie să o poarte orice cerc cultural;

n) Spre sfârșitul acestui prea lung șir de măsuri ce se recomandă pentru o cât mai vie punere în acțiune a cercurilor culturale, amintim și marile dificultăți în care se află numeroși conducători de cercuri culturale, din cauză că nu au la îndemână o carte de îndrumare a activității lor. Sunt recunoscător d-lui Președinte, pentru faptul că a binevoit să-și însușească propunerea ce am făcut-o la consfătuirea despărțămintelor bănățene și leg de acest îndreptar — a cărui grabnică apariție s'a și anunțat deja — cele mai bune nădejdi pentru viitoarea dezvoltare a cercurilor culturale.

Cercul Cultural Straja

(jud. Alba)

În mintea părintelui Nicolae Pușcă, președintelui acestui Cerc Cultural, a stăruit de mult gândul de a ridica un monument în cinstea eroilor din comuna Straja, căzuți în războiul trecut și în cel actual. Truda lui și a comitetului n'a rămas zadarnică, căci frumosul monument azi este un fapt împlinit. Blocul de beton, cu linia lui dreaptă, străjuit de un metal de bronz cu aripi întinse, este o adevărată podoabă a comunei. Sfințirea lui s'a săvârșit în ziua de 7 Nov., prin binecuvântarea preoșilor N. Pușcă și Onofrei. Au fost de față, în haină de sărbătoare, locuitorii din comunele Strajă, Hăpria și Dumitra, bătrâni și bărbați femei și fete, premilitari și tineretul școlar, mai bine de o mie de persoane, cu drapele și flori.

După slujbă în cuvinte pline de înduioșare a vorbit p. Nic. Pușcă, preș. Cercului Cultural, aducând

incinare și recunoștință eroilor căzuți pentru Patrie — 60 în războiul trecut și 6 în cel de azi. A fost apoi cuvântul prof. Eugen Hulea, președ. despărțământului care a arătat suferințele și vitejia românească de totdeauna, spunând că bunul Dumnezeu va avea grijă și de astă dată, ca în lacrima din ochii noștri să se strecoare în curând acea rază de lumină, din care vor izvorî curcubeiele dreptății și a păcii românești.

Au urmat apoi cântece și declamări, minunate executate de corul pe voci al școlii primare, conduse și instruite de vrednicul inv. dir. Danciu.

Au fost prezenți la serbare: Doamnele din Straja și comunele vecine, dnii primprețor Dr. Peculea, notar Gligor, inv. dir. Dungaciu, Simion Marcu și alții.

În programul său de lucru cercul cultural și-a propus să organizeze în această iarnă o școală țărănească de gospodărie și pomicultură, să sporească numărul abonaților la „Foia Poporului“, care în prezent este de 4 abonamente, și să înscrie noi membri, pe lângă cei 20 care și-au plătit cotizația

L. H.

Cercul cultural Ighiel (jud. Alba)

Sub prezidenția pricepută și însuflețită a părintelui Aurel Valea, acest Cerc Cultural și-a agonisit o bibliotecă de 400 de volume, pe care membrii o citesc cu interes și folos. În jurul cercului s'au înmănușiat toți fruntașii satului cărturari și țărani. Conferințele și șezătorile sunt prețuite și ascultate la toate ocaziile de un public numeros. Indemnurile spre fapte și realizări, pe care comitetul le adresează către membri nu rămân fără urmări bune.

Astfel la „Foia Poporului“ sunt abonați 14 membri, pe cari îi dăm și cu numele: Preot Aurel Valea, învățători Toma Gheorghe și Costea Dominic, plugarii Costea Clement, Ignea Ilie, David Nicolae Mihai, Costea Nic. lui Nicolae, David Vasile, Vasile Opus, Dominic Florea, Mihailă Florea I Pavel, Băla Ilie și Davil Cornel.

De curând Cercul Cultural și-a propus ridicarea unei cruci comemorative, pe vârful unui plai departe de comună, unde se refugiase locuitorii în anul 1849, stând două luni sub cerul liber, înainte și în timpul sfintelor Paști, care le-au fost împărțite chiar acolo de păstorul sufletesc de atunci, p. Iacob Popovici.

În curs de numai trei luni Cercul Cultural a strâns suma mai bine de 10.000 lei, cu care s'a comandat crucea, sfințită în ziua de 6 Nov. în acest an. Pentru ridicarea acestui semn de cinstită închinare suferințelor din vremuri de bejenie și-au dat obolul Dionisie Popesc, Dominic Costea, Dr. Oct. Costea, Cornelia Lejar, Aurel Pop, Gh. Toma, Ioan Oprea, Corneliu Stoica, Ioan David, Mircea și Doina Metes, preotul Aurel Valea.

Sfințirea a prilejuit o frumoasă serbare și a arătat mai ales sufletul bun al membrilor Cercului, cari nu se pregetat să facă pe jos 20 km., pe timp de toamnă și pe ploaie. Aproape 150 de persoane au ascultat acolo în inima munților, cuvântul bisericii și al Astrei, roșii de vătaful Baba și profesorul Halea, președintele despărțământului.

Fapta Cercului Cultural din Ighiel este frumoasă și vrednică de urmat. Nădăjduim, ca în curând să putem scrie aici și despre alte înfăptuiri ale lui, su drapelul și din indemnul Astrei.

E. H.

Insemnări din viața Cercurilor Culturale

La temelie vrednicilor „Astrei“ întotdeauna stă fapta.

Oridecâteori primim vești despre fapte bune românești, duse la împlinire de membrii sau organizațiile ei, ne bucurăm sincer, și ne întărim credința în folosul luptei pe care o duce această Asociație. Măsurarea ne este și mai mare însă, când realizările sunt ale Cercurilor Culturale, nucleele sătești pe care punem așa de mare preț și a căror viață și dezvoltare „Astra“ o privește și o sprijină cu mare dragoste.

Pe cât ne va fi cu puțință, vom da în fiecare număr al gazetei despre Cercurile Culturale vrednice care se disting prin fapte. Urmărim prin aceste două scopuri: să răsplătim munca lor prin câteva cuvinte bune și să îndemnăm, prin pilda lor și pe alții.

♦♦♦♦

Dela „Astra“ - Mohu

Duminecă, 7 Nov. 1943, în comuna noastră s'au ținut prima conferință în cadrele „Astrei“ organizată de Cercul Cultural local.

În fața unui numeros public a vorbit d. O. Stoica despre: „Rolul Astrei“ în trecut și mai ales astăzi din punct de vedere: național, cultural și economic. Conferința a fost încadrată cu un frumos și distractiv program, alcătuit din cântece, poezii și dansuri naționale executate de elevii școlii și ai grădinișii.

Între asistenți am remarcat pe: D-na. M. Ștefan inv. cond; d-ș. V. Barbu inv. d. Galiceanu At. și Iloiu primarul comunei.

Viitoarea conferință s'a fixat peste două săptămâni

Intâmplări de peste săptămână

In țară

Subsecretar de stat la centrul național de romanizare a fost numit d. Ovidiu Vlădescu, în locul lui Dragoș care și-a dat demisia, iar director general a fost numit d. Mircea Niculescu.

S'a deschis o nouă linie ferată care duce dela București peste Urziceni la Făurei. Punerea în folosință a noiei linii s'a făcut cu mare solemnitate. Cu acest prilej d. General T. C. Orzeanu, directorul general C. F. a arătat că valoarea lucrărilor terminate în curs de executare, este de 7 miliarde 550 milioane, afară de cele prevăzute în bugetele anuale. Se creează mult la C. F. și în vremurile grele de azi.

La Dobra jud. Hunedoara s'a făcut o mare și ușită expoziție agricolă, în care s'a arătat cât s'a înaintat în cinci ani cu cultivarea diferitelor soluri de grâu, cucuruz și orz, și ce mare folos au adus îngrășămintele chimice la pomii fructiferi.

Mulți cetățeni sunt pedepsiți în diferite regiuni ale țării pentru că nu țin legile aduse, fie cu privire la prețuri, fie pentru că nu ascund bine seara și noaptea lumina din locuințe. Pe urmă tot ei se plâng, dar fără niciun drept, căci cei ce țin legile și ordonanțele de războiu trăesc în pace și nu le are nimeni rău. N'au decâț să se supună și ei legilor.

De peste hotare

Rusia a urmărit

ocuparea României și a Balcanilor

În cuvântarea ținută de curând de Fuehrul A. Hitler în München, vorbind despre așa zisul pacifism Sovietelor, el a spus între altele:

„Colosul bolșevic va asalta Europa până în ziua când va fi doborât și nimic. Cine ar fi îndrăznit oare să spună că Filanda a amenințat pacea lumii? Totuși a fost atacată, așa cum a fost Estonia, Letonia, Lituania, România, Polonia. Despre România spune: „România, deasemeni, nu a avut desigur nici o gândul de a ocupa Caucazul și sondele petrolifere la Baku. Dar Rusia a urmărit cu încăpățănare țelul de a ocupa nu numai gurile Dunării, ci și regiunile petrolifere ale României și în plus, întreaga peninsulă balcanică.”

„Acest asalt care de două mii de ori amenință încetare Europa orientală, nu poate fi oprit cu succes decât de către un singur stat și anume de Germania.”

Planuri pentru viitor. Războiul încă nu s'a terminat și în diferite țări se fac planuri cum se va organiza lumea viitoare. Americanii vor restabilirea lumii. Lucrul e de înțeles pentru că aproape jumătatea lumii e adunată azi în America, și cele mai multe popoare sunt datoare Americanilor. Germanii vor să aurul nu va mai fi pe primul plan, ci munca, și viitorului să fie calitatea și mărimea muncii. Japonezii vor să facă un ban internațional, adică unul care să umble în toate țările. Canadianii propun altă formă de organizare financiară și economică a lumii, combinată din planul americanilor și englezilor.

Ministrul Franței, d. Laval într-o cuvântare de curând s'a declarat tot așa de mare dușman al bolșevismului ca și până acum. D-Sa a spus că numai Germania cu armata ei poate scăpa Europa de o influență bolșevică, pe care o crede de cea mai mare nepericuloasă care ar putea veni asupra Europei.

Plouile generale din ultimele zile au făcut mult bine grânelor sămănate și au ajutat la arăturile care se fac încă în porumbiști.

O servitoare ungueroaică din București Ana Marton și-a înveninat mai mulți stăpâni. Bănuită în cele din urmă a fost prinsă și închisă. N'a mai așteptat judecata ci s'a spânzurat în închisoare. Stăpânii, — dintre cari unii au murit — și-i otrăvea punându-le în cafea și alte mâncări otrava, despre care se fac acum cercetări ce fel a fost, desgropându-se unele victime ale ei. Nebună nu a putut fi, dacă s'a spânzurat temându-se de pedeapsă și muștrată de conștiință.

Pomenirea marilor înaintași și luptători naționali: Alexandru Papiu-Illarian, Gheorghe Barițiu, David Baron Urs de Margina, Iosif Șt. Șuluțiu, Dr. Ioan Rațu se face Duminică 21 Noemvrie din partea Universității din Cluj-Sibiu, la biserica română unită în cimitirul căreia sunt înmormântați toți marii români amintiți mai sus. Sf. Liturgia va fi celebrată de I.P.S. Valeriu Traian Frențiu, episcop de Oradea și Administrator apostolic al Mitropoliei Blajului. Se va sluji apoi afară la mormintele din jurul bisericii un parastas pentru odihna sufletelor celor ce bine au meritat dela naștere. Un domn profesor universitar și cinci studenți vor arăta meritele celor dispăruți, pentru neam și patrie.

Vorbirea lui Stalin. Cu prilejul aniversării celor 26 ani dela revoluția bolșevică Stalin a ținut un discurs în care a recunoscut că la câștigurile de teren de pe câmpurile de luptă au ajutat rușilor și anglo-americii, prin armamentul ce ei l-au trimis și prin operațiunile lor militare din Africa, Sicilia, Italia precum și prin bombardamentele ce le fac în Apus. Acest ajutor se poate considera într-o oarecare măsură cel de al doilea front. Dar totuși adevăratul al doilea front e încă în așteptare.

Se afirmă că în textul discursului în limba rusă se afla un loc unde se opunea că Sovietele vor merge la apus și la mișcări până unde vor avea interes nefinând seama de nimeni.

Partea aceasta din vorbire nu a fost dată și în textul destinat străinătății. Se vede că la conferința dela Moscova nu s'au înțeles chiar așa de bine cele trei puteri cum se spune.

După Cancelarul Hitler a vorbit în Germania Mareșalul Goering înaintea fruntașilor partidului național socialist și ale înalților funcționari. El a făcut o dare de seamă mai ales asupra luptelor aeriene, arătând că apărarea Germaniei crește și pe acest teren.

Japonezii au scufundat în Oceanul Pacific în 12 zile de luptă cu aeroplanelor peste 60 de vase americane. 49 de aviatori japonezi s'au lăsat cu avioanele pline de bombe asupra acestor vase, deși știau că și ei vor pieri.

Războiul din Munții Italiei cere anglo-americanilor mari jertfe sângeroase de oameni și înaintarea trupelor de ocupație se face foarte încet din cauza frontului german care nu se retrage spre nord decât după lupte mari.

Asupra războiului submarin d-nii Churchill și Roosevelt au publicat o notă comună în care se spune că „au rupt grumazii” războiului submarin, în ultimele luni anglo-americanii scufundând mai multe submarine decât au putut distruge acestea vase de ale lor. Din Berlin se desminte această știre și se arată că submarinele sunt acum în curs de înarmare cu arme nouă.

Conferința organelor de control

din Inspectoratul Școlar Regional Alba Iulia

La școala primară de stat din Ocna Sibiului, s'a ținut conferința organelor de control din cele șapte județe din Insp. Șc. Regional Alba Iulia. La această ședință au luat parte: Dl P. N. Apolzan Insp. Șc. General al Ins. Șc. Reg. Alba Iulia, d-sa prezidând și conferința, Dl N. Nistor, insp. șc. general, D-na O. Copacea, insp. grădinițelor de copii, d-nii Brumă și Chinloanu, insp. Șc. de Circumscripție, dl Son, insp. Șc. Reg., J. Brad, insp. Șc. Șef. al jud. Sibiu, insp. școlari de județe, Voiculescu, I. Rusu, jud. T. Mare, Raica, jud. Alba, Bârlea, jud. Turda, Rău și Ghițescu, jud. Hunedoara, Strâmbu, jud. Făgăraș, Nănu și Paul Turcan, j. Târnavă Mică, subinspectorii șc. de control, Mărginean, Tarcea, Băncilă și Șerban din jud. Sibiu.

Pentru aprofundarea programei în spiritul nou al reformei învățământului primar, s'a ținut de Dl Banciu S. insp. Șc. de control al jud. Sibiu, o lecție demonstrativă la cl. VI-a mixtă și anume „Laptele și derivatele lui”.

Prima fază a problemei s'a desfășurat după o scurtă discuție cu elevii, în curtea unui gospodar de frunte din comună, unde au fost tratate practic îngrijirea vacilor de lapte, grajdul și mulgerea. Elevii au dovedit mult interes și au câștigat prin abila conducere a prelegătorului multe cunoștințe folositoare. A urmat apoi vizitarea lăptăriei din comuna unde s'au văzut deasemenea practic toate derivatele laptelui precum și lucrările necesare cu toate aparatele prin care se obțin aceste derivate.

După terminarea cercetărilor făcute în modul cel mai intuitiv în legătură cu această problemă de necesitate vitală, a urmat la școală rezumatul celor văzute și constatate, după care apoi a urmat întocmirea și discutarea însemnărilor. Lecția a avut un rezultat cât se poate de bun. A urmat apoi o conferință unde s'au discutat probleme în legătură cu bunul mers al școlii, cu care ocazie d-nii Insp. șc. generali P. N. Apolzan și N. Nistor au dat toate îndrumările necesare. Oaspeții au fost deplin mulțumiți de felul cum se prezintă școala și nivelul învățământului.

Școli de frânghieri

Ministerul Agriculturii și Domeniilor are în al doilea an de funcționare, la Dobrovăț jud. Vaslui, o școală de frângherie.

Școala durează un an de zile și se primesc elevii cari au terminat cursul primar cu întreținerea gratuită. Absolvenții acestui curs vor fi plasați imediat de Minister la diferite centre și ateliere de frângherie din țară.

Doritorii se vor adresa printr-o cerere însoțită de certificat de absolvirea școlii primare și certificat de bună purtare Camerei Agricole din Județul respectiv.

Pentru pomicultori

Printre numeroșii dușmani ce vatămă pomii roditori sunt și „Cotarii”.

„Cotarii” sunt omizile uneori fluturi ce încep să iasă acum spre sfârșitul toamnei. La acești fluturi numai bărbătușul are aripi și poate zbura; femeiuștile nu au aripi, fiind nevoite după ieșirea lor din pământ, să se urce pe trunchiuri și ramuri, până la vârfuri, unde bărbătușul le găsește. Ouăle sunt puse în preajma sau chiar pe mugurii tinerilor ramuri. În primăvară aceste ouă dau „Cotarii” cari, la început rod mugurii, iar mai târziu frunzișul, florile și fructele.

Pentru apărarea pomilor roditori de cotari, trebuie să așezați acum în jurul trunchiului și la un metru înălțime de la pământ, brăuri sau inele cu clei special, pentru a împiedeca femeiuștile de cotari să se urce pe ramuri.

Aceste brăuri cleioase se pot cumpăra din comerț. Să se ceară din cele autorizate de Ministerul Agriculturii. Le pot face și cultivatorii. În acest caz cereți instrucțiunile necesare Serviciului de Protecția Plantelor din Ministerul Agriculturii.

INFORMAȚIUNI — ULTIMELE ȘTIRI —

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — —	Lei 400.—
Pe o jumătate de an — — —	„ 200.—
Pentru negustori și comercianți — — —	„ 500.—
Instituții și autorități — — —	„ 2000.—
Abonament de sprijin — — —	„ 5000.—

PREȚUL UNUI NUMĂR — — — — — LEI 7.—

Așteptați Calendarul Astei și al Foli Poporului!

In câteva zile va fi pus în vânzare „Calendarul Astei și al Foli Poporului”. De aceea încunoștințăm pe abonații și prietenii noștri să nu se grăbească cu cumpărarea altor calendare. Noi le oferim, la un preț potrivit, un calendar cu un cuprins dintre cele mai felurite și cu nutremânt potrivit sufletului nostru românesc.

Bombardarea Sofiei. Duminecă la amiază, un număr de 130 de avioane au sburat deasupra teritoriului bulgar. Sofia a fost bombardată cu 200 de bombe dintre cari unele au lovit cartierele Muncitorești. Bombardamentul a durat 1 oră și 45 minute. Numărul victimelor este destul de mare. Bombe cu întârziere au continuat să explodeze după 30 de ore dela aruncarea lor. Lumina electrică a fost întreruptă în anumite cartiere. Guvernul va da despăgubiri victimelor, decidând și reconstruirea imobilelor.

Zahărul se vinde liber în toată țara
Dela 15 Noemvrie a fost lăsat liber la vânzare zahărul în toată țara. In localitățile cu gări se va vinde în prăvălii: zahărul tos (mărunt) cu 170 lei kg.; cel cubic cu 176; unde nu e cale ferată cu 172 și 178 cele două feluri de zahăr. Ministrul Aprovizionării a ordonat ca toate județele și orașele să comande zahăr suficient pentru întreaga populație, care poate cumpăra cât voeste, fără cartele.

S'au scumpit taxele de brevet. Ministerul de finanțe a hotărât să scumpească taxele pe beuturi, vin, rachiu și alte beuturi spirtoase. Taxele acestea sunt mai mari pentru beuturile aduse din străinătate și pe beuturile mai scumpe. Deasemenea au fost urcate și taxele de brevet. Legea aceasta privește în primul rând pe cârciumari, cari vor fi pedepsiți foarte aspru, dacă vor călca hotărârile ei.

Trenul nenorocișilor. Numai așa poate fi numit trenul, care s'a înființat nu de mult în Franța pentru ajutorarea oamenilor nenorociți și rămași în sărăcie de pe urma bombardamentelor. Trenul acesta este un adevărat spital pe roate. Are săli de așteptare, de operații, de pansamente, săli pentru naștere, săli pentru mamele cu copii mici, săli pentru copii părăsiți. Trenul trece prin diferite orașe ale Franței. Se oprește unde sunt dureri de alinat. Ia cu el pe cei nenorociți și rămași pe drumuri. Este trenul nenorocișilor, a sufletelor zdrobite, smulse din ghiarele suferinței și a morții, trenul veacului de azi.

Și cu bani puțini se poate face treabă

Au sosit acum aparate de radio noi la priză și la baterie, care prin întrebuițarea unor lămpi noi oferă un randament uimitor.

Grație acestui randament mărit, chiar și la un număr redus de lămpi s'a putut scade considerabil prețul aparatelor.

O alegere mare de 10 mărci mondiale cu modele noi acum venite, în toate categoriile de preț vi se oferă la cel mai mare magazin de specialitate, RODIS LUX KUNTE, Sibiu strada Regina Maria 49 primul etaj, telefon 414.

Tipografia „ASTRA” Sibiu CENZURAT

Situația politică și militară de peste săptămână

Frontul din răsărit. In tot cursul săptămânei trecute rușii au continuat să atace cu deosebire la Vest de Chiev, unde coloane inamice motorizate au făcut străpungeri în formă de săgeți până în preajma orașului Jitomir. Trupele germane au făcut după lupte grele ariergărzi, mișcări de retragere și de atac în flancuri asupra săgeților infiltrate în adâncime. Pe frontul răsăritean a început să ningă, ceea ce nu împiedică îndată aducerea de forțe nouă, de-o parte și de alta, căci pământul a rămas încă tare. Se crede că rușii încă nu au pus în linie de bătae armata pregătită pentru iarnă, deasemenea nici germanii. Cu toate înaintările în săgeată a unor unități bolșevice spre apus, comunicatele rusești sunt foarte rezervate și cer mereu jertfa dela tot poporul, temându-se de contramăsurile germane care sunt așteptate.

Ceea ce caracterizează de mai bine de o lună luptele din Răsărit este faptul că Comandamentul german are destule rezerve pentru a le arunca în foc, în toate punctele, unde soveticii atacă mai cu putere. Multe știri străine sunt de părerea că germanii pregătesc acțiuni militare de mare însemnătate pe frontul de răsărit.

Lupte aprige se dau și la cele două capete ale Crimeii, la strâmtoarea și orașul Kerçi, și în strâmtoarea Pericop. In amândouă aceste locuri atacurile bolșevice au fost mereu respinse de trupele germane și române. La Kerçi ca și în diferite puncte ale frontului de răsărit au început viscole puternice.

Ultimul comunicat oficial spune între altele: In Crimeea la nord-est de Kerçi au dat greș din nou atacuri sovetice sprijinite de care blindate.

In istmul Perecop, două batalioane inamice, care înaintau spre pozițiile noastre și concentrări de vase de debarcare sovetice, aflate în golful dela vest de oraș, au fost împrăștiate prin foc de artilerie.

Forțe navale ușoare germane au împiedecat și ieri aducerea de provizii și întăriri la capul de pod inamic dela sud de Kerçi și au nimicit cu acest prilej 4 vase sovetice, încărcate cu carburanți și muniții.

Pe frontul Niprului s'a ajuns la violente lupte locale, mai ales la nord de Crivoirog, la Cremeciug și la nord vest de Cercassy.

In regiunea de luptă Kiew, după respingerea sângeroasă a grelelor atacuri inamice la sud și sud-vest de oraș, formațiunile noastre au trecut la contraatac și au recucerit un sector important.

In adâncul regiunii de străpungere continuă lupte grele între forțele inamice superioare ca număr care atacă spre Jitomir și grupuri de luptă germane. Deasemenea la nord-vest de Kiew se dau lupte violente.

In sectorul central, soveticii au repetat la nord-vest de Cernigov puternicele lor atacuri de blindate, la nord de Gomel și nord-vest de Somlensk. Toate încercările de străpungere au fost zădărnice prin grele lupte defensive cu pierderi extraordinar de mari pentru inamic.

In Italia de sud, inamicul și-a continuat atacurile care îi pricinuesc mari pierderi, împotriva barejelor din munți între Mignano și Venafro. Au avut loc lupte grele, în cursul cărora inamicul a putut să ocupe câteva înălțimi situate pe ambete laterale ale depresiunii dela Mignano. Aceste înălțimi au fost din nou luate de asalt prin contra atacuri date de trupele noastre, inamicul a fost aruncat înapoi pe bazele sale de plecare la atac.

In cursul unor repetate atacuri împotriva forțelor navale ușoare ale inamicului în partea de răsărit a Mediteranei, aviația germană a lovit în plin cu bombe 5 unități navale în total, care au fost grav avariate.

După știri date de echipagiile avioanelor germane de recunoaștere cu rază mare de acțiune, alte 11 cargoboturi au primit lovituri de bombe și de torpile. In total au fost scufundate sau grav avariate încă 11 nave, mai pot continua călătoria, 23 de vase de transport cu o deplasare de circa 150.000 de tone.

Dr. Gheorghe Preda, dr. Victor Preda, prof., dr. Victor Papilian cu soția și copiii, d-na Elena Papilian, d-na Margareta Capșa, precum și familiile Plitos, Papilian, Sturdza, Preda și Mălăncescu, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viață a preaiubitei lor: soție, mamă, soră, nepoată, mătușe, cumnată și vară

CLEMENCE PREDĂ

încetată din viață în ziua de 16 Noemvrie ora 6:30 dimineața.

Inmormântarea va avea loc Joi 18 Noemvrie ora 14 dela Capela cimitirului din Sibiu, unde se află depus corpul defunctei.

Primăria Comunei Cârța — Județul Făgăraș

Publicațiune

In ziua de 26 Noemvrie 1943, orele 12, se vinde prin licitație publică, cu oferte închise în localitatea Cârța, primăriei comunale, parchetul de lemn 1942—43—1943—44, compus din 100 buc. arbori de. esență stejar, cu un volum de: lemn de lucru 205.598 m. c. și lemn de foc 111, 6 m. steri, din pădurea comună dela Șomartin, primită prin reforma agrară.

Pădurea este la o depărtare de 5 km. de gară Arpașul de Jos, drum județean.

Vânzarea conform art. 88—110 din L. C. P. conform regul. de licitații și condițiilor speciale, ca se pot vedea în fiecare zi la primăria comunei Cârța.

Odată cu oferta licitanții vor depune și garanția de 5 la sută asupra prețului oferit, în plic separat care va consta în recipisa Casei de Depuneri și C. semnațiuni sau în bani numerar.

Cârța, la 10 Noemvrie 1943.

PRIMAR,
Aurel Colceriu

NOTAR,
Nicolae Morariu

Adesea căutați o carte bună!

Fiecare

Carte germană

bună, o găsiți la

Hermann Schlosser

Sibiu, str. Regele Mihai I. Nr. 13. — Telefon 61

Birou de tradus și copiat acte

Preia orice fel de lucrări executându-le prompt și conștiincios

ȘCOALĂ DE DACTILOGRAFIE

La sfârșitul cursului eliberez certificat

Sibiu, Strada Regina Maria Nr. 40

„CORSO” prezintă, începând de Vineri, în premieră JOHANNES HEESERS și DORA KOMA binecunoscută pereche din neuitatul film „Totul pe tine” în marea comedie muzicală CARNAVALUL DIN GOSTEL cu renumitul comedian Hans Moser.

Cel mai nou jurnal!

„APOLO” prezintă în premieră cel mai mare succes al stagiunii MARIA DENIS cunoscută din filmul Dora orfeline „PARADISUL REGĂSIT” cu Mino Rozon și Virgilio Riento. Cel mai nou jurnal Marinei sunt la datorie.

Fabrica de căruțe

IOAN M. LUNGU — RĂSINARI

angajează rotari, tâmplari,

fierari, lăcătuși și strungari

Acordă scutiri de concentrare.